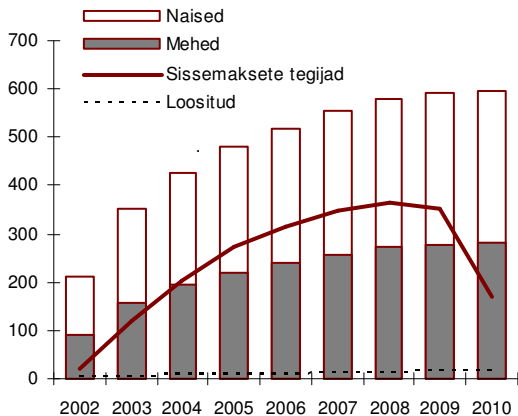

Kohustusliku kogumispensioni statistika

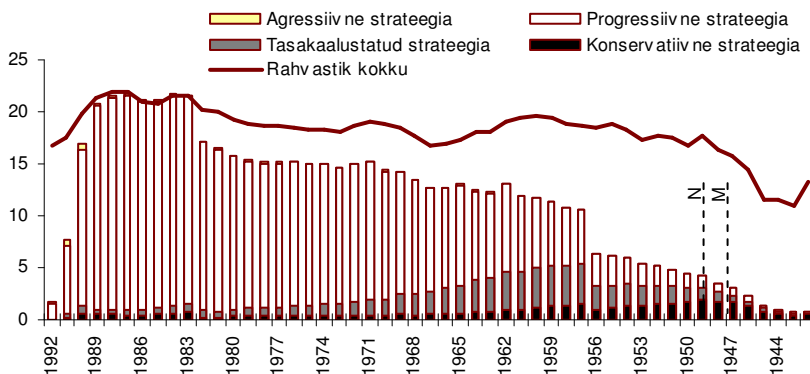
Oktoober, 2010
Rahandusministerium

1. Liitujad

Joonis 1. Liitujad ja sissemaksete tegijad

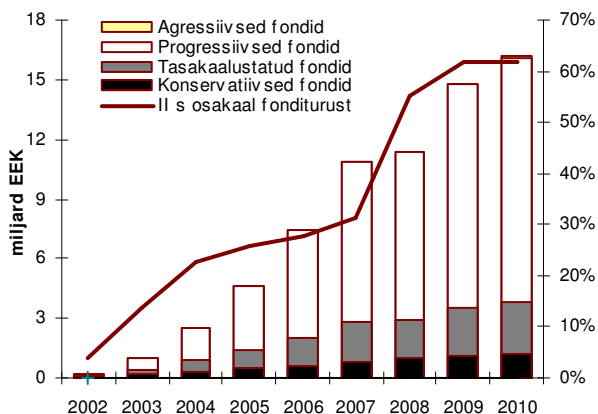
Joonis 2. Liitujad fondi strateegia ja vanuse järgi

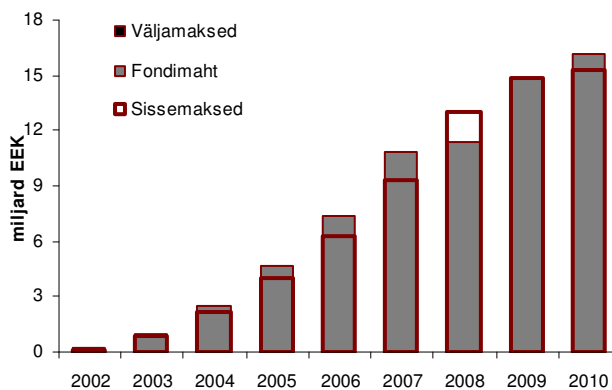
- 2010. aasta septembri lõpus oli 604 072 inimest II sambaga liitunud.
- 80% on progressiivsetes fondides, 12,9% on tasakaalustatud fondides, 6,6% on konservatiivsetes fondides ja 0,7% on valinud uue nn agressiivse (75% aktsiates) fondi.
- Liitujate osakaal, kes teevad sissemaksid, langes 2009. aastal (mai seisuga, kuna juunist peatati maksed kõigil) 59%-ni võrreldes 63%-ga 2008. aastal. 2010. aasta septembris maksis kogumispensioni makset (2%) 27,1% liitujatest.
- Loositud liitujaid oli septembri lõpuks kokku ca 15 449 (2,6% kõikidest liitujatest), nendest ca 80% on esitanud hiljem pensionifondi vahetamiseavalduse ning 96%-l juhtudest on uueks fondiks valitud progressiivne pensionifond.

2. Varad ja struktuur

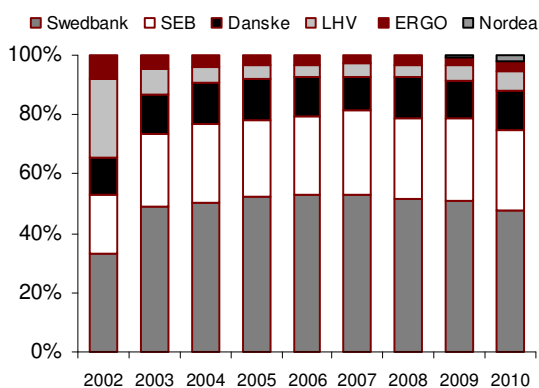
Joonis 3. Fondimahud fondi strateegia järgi

Joonis 4. Sissemaksed/väljamaksed/varad

Joonis 5. Mahud fondivalitsejate järgi

- II samba fondide maht oli septembri lõpu seisuga 16,1 miljardit krooni.
- Progressiivsete fondide osakaal oli ca 76%. Uute, 75% aktsiaosakaaluga, fondide osakaal on veel väga väike (0,6%).
- II samba osakaal investeerimisfondide seas tõusis järsult 2008. aastal ning 2010. a septembri lõpus oli see veel ligi 62%. Peamine põhjus oli teiste investeerimisfondide (eelkõige aktsiafondide) mahtude langus.
- 2008. aastal langes II samba fondide väärtus allapoole sissemaksid. Hinnanguliselt kaotasid II samba fondid finantskriisi tipp hetkel ca 3 miljardit krooni. 2010. aasta septembris ületas varade maht siiski sissemaksid juba ca 900 miljoni krooniga.
- Fondivalitsejate turuosad järgivad suhteliselt täpselt pangandusturгу. Suurim „kaotaja” turuosas on olnud Swedbank (5,5% võrreldes 2007. a lõpuga). Suurima võitja oli samal perioodil LHV 2,7%-ga.
- 2008. aasta lõpus tuli Nordea välja II samba pensionifondidega (septembris oli turuosa 1,9%).

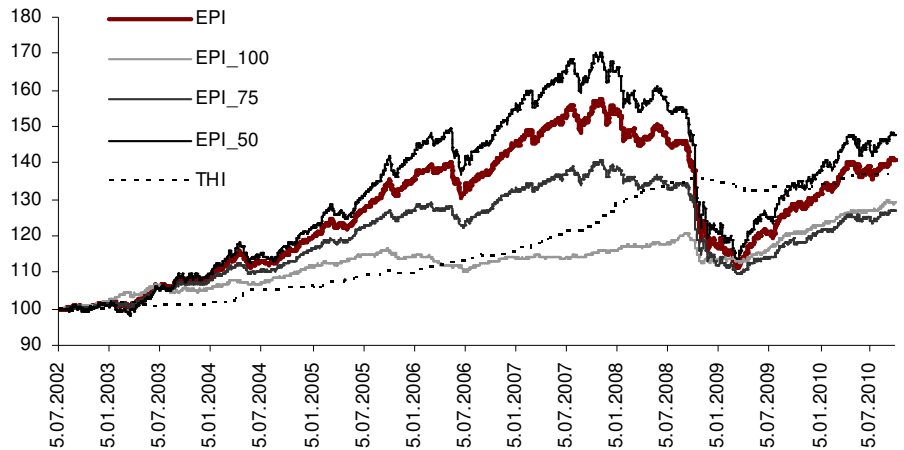
3. Tootlus

□ Kohustusliku kogumispensioni indeksitel oli tugev positiivne trend kuni 2007. aasta lõpuni. Finantskriisi tulemusena langes EPI 2009. aasta alguseks üle 45 punkti 111-ni. Indeksite põhi oli 2009. aasta märtsis ja hiljem on need jälle tõusnud.

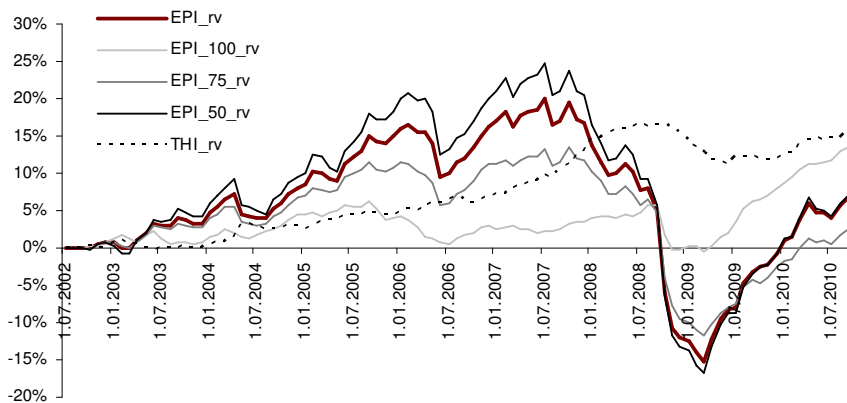
□ Vaadates fondide eraldi on tulemused siiski suhteliselt erinevad. Väiksemate fondide puhul NAV-id juba ületavad kriisieelset taset, samas kui suuremad (Swedbanki ja SEB pensionifondid) pole veel kriisist täielikult taastunud. Suuremate mahtudega fondid omavad aga suuremat mõju EPI indeksitele.

□ 2008. aasta oktoobris langes EPI ka allapoole tarbijahinnaindeksit (THI), kuid 2009. aasta lõpus tõusis progressiivsete fondide indeks EPI_50 jälle THI-st kõrgemale. Ka EPI on tänaseks ületanud THI-d

Joonis 6. II samba indeksid ja inflatsioon

Joonis 7. Rahavoogudega kaalutud tootlus ja inflatsioon

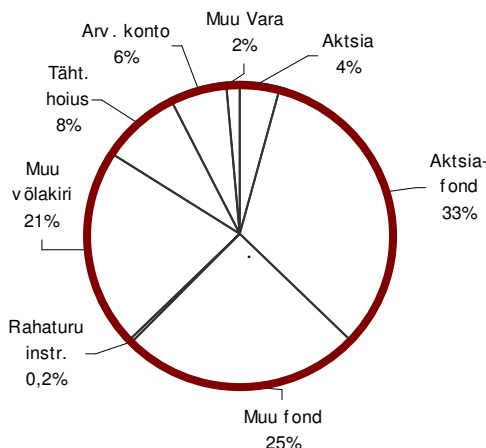
□ Fondide kumulatiivne tootlus arvestades ka rahavoogusid hakkas 2007. aasta sügisest langema ja 2009. aasta märtsis olid keskmiselt kõik II sambaga liitunud oma sisse makstud rahast kaotanud ca 15%. Ainult konservatiivsed fondid olid keskmiselt suutnud säilitada oma vara. 2010. aasta septembris oli siiski kogu II samba rahavoogudega kaalutud keskmine kumulatiivne tootlus positiivne ehk ca 7% (progressiivsetel fondidel 7% ja konservatiivsetel fondidel 13%).

□ Kui võrrelda rahavoogudega kaalutud tootlust THI-ga, leidmaks fondide reaaltootlust, ei ole käesoleva seisuga keskmiselt suutnud ükski fondiliik lüüa THI-d.

Selgitus: Fondide vara väärtuse ja sisse maksete suhe vastaval ajahetkel

4. Investeeringud & tasud

Joonis 8. Investeeringud instrumentide järgi

□ Aktsiariski omavad instrumentid moodustasid 2010. aasta juuni lõpus ca 37% varadest. Võrdluseks enne 2008. aastat oli see osakaal ca 40%-i ning 2009. aasta lõpus 32%. Aktsiate otseinvesteeringud pigem vähenevad ja aktsiafondide osakaal suureneb.

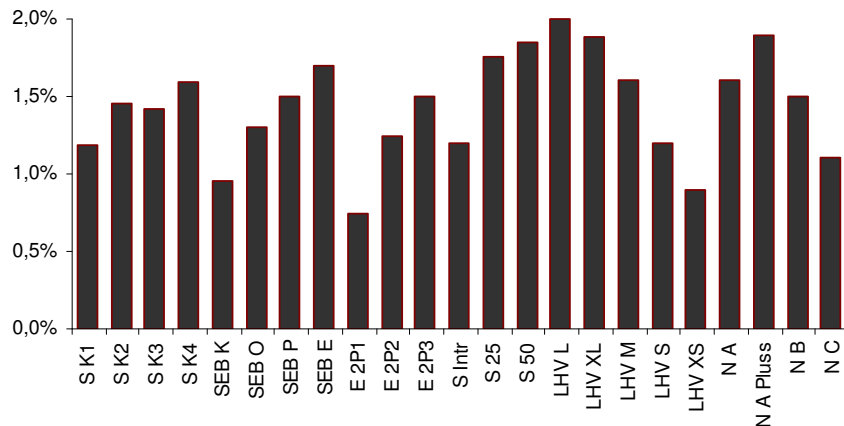
□ Tähtajaliste hoiuste ja arvelduskontode osakaal on viimasel ajal püsinud stabiilselt 15% lähedal, kuid näitab väikest langustrendi. Enne 2008. aastat oli see valdavalt alla 5%-i.

□ Suurim osa varadest investeeritakse Eestisse (22% 2010. aasta juuni lõpus), Prantsusmaale (18%) ja Luksemburgi (17%).

□ Enamus Eesti investeeringutest moodustavad siiski tähtajalised hoiused ja arvelduskontod. Otse Eesti ettevõtete aktsiatesse ja völakirjadesse investeeritakse suhteliselt vähe.

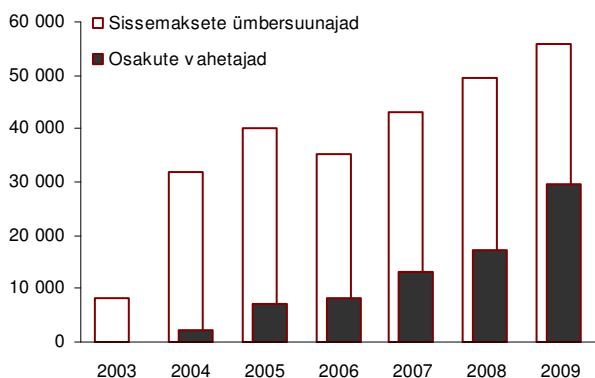
Joonis 9. Valitsemistasud

- 2010. aastast puuduvad kõikidel fondidel väljalasketasud, samas kui seadusega keelatakse need ära alates 2011. aastast.
- Osakute tagasivõtmistasu on kõikidel fondidel 1%.
- 2010. aastast alates on valitsemistasud regressiivsed ehk iga 100 miljoni EUR kohta peab tasu langema 10%.
- Kuni 2008. aastani püsisid pensionifondide tasud sisuliselt muutumatuna, kuid pärast seda on tasude määrad hakanud langema, mis viitab konkurentsi olukorra paranemisele.

5. Vahetamine

Joonis 10. Osakute vahetamine ja sissemaksete ümbersuunamine

- Sissemaksete ümbersuunajad suhtena kõikidesse liitujatesse on püsinud enam vähem muutumatuna alates 2004. aastast jäädes 7-9% vahele. 2009. aastal oli see keskmisest kõrgem – ca 10% ehk üle 56 tuhande inimese.
- Osakute vahetamine on kasvanud igal aastal - 2008. aastal vahetasid 3,2% ja 2009. aastal juba 5,1% liitujatest oma osakuid.
- Vahetatud osakute väärtus tõusis 2009. aastal juba 950 miljoni kroonini (2008 oli 440 miljonit).
- 75% juhtudest valiti 2009. aastal uueks fondiks progressiivne fond. Võrdluseks 2008. aastal oli see 85% ja varasemal perioodil ca 95%. Samas valiti 2009. aastal 5% juhtudest uueks fondiks 75% aktsiaosakaaluga fond. Siiski on näha tendentsi, et inimesed on võtnud rohkem konservatiivsema hoiaku.

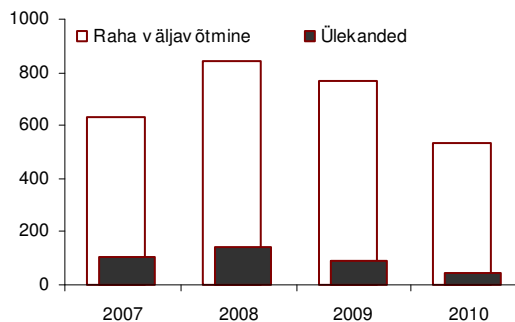
6. Pärimine

II samba pärimised algasid 2007. aastal. 2010. aasta septembri seisuga on esitatud 3156 pärimisavaldust.

88% pärimisavaldustest on esitatud raha pensionifondist väljavõtmiseks. See osakaal on aja jooksul kasvanud: 2007 ja 2008 oli 85%, 2009 89% ja 2010 92%.

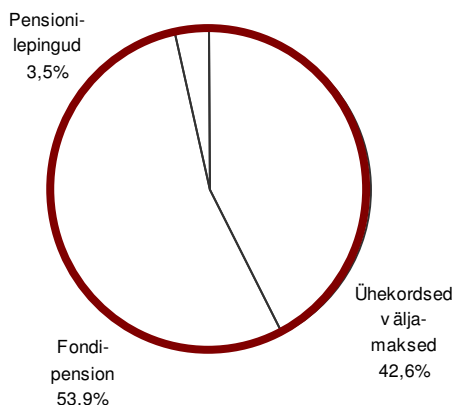
Pärimise teel on pensionifondidest raha välja võetud kokku 34,1 miljonit krooni.

Joonis 11. Pärimisavaldused

7. Väljamaksed

Joonis 12. Väljamaksete liigid inimeste arvu järgi

II samba väljamaksed algasid 2009. aastal. Õigus minna kohustuslikule kogumispensionile oli rohkem kui 9000 liitunud, avalduse väljamakseteks tegi neist ca 2/3 ehk 6162 inimest. 3675 liitunut otsustas kogumispensionile mineku edasi lükata. Pensionile mineku edasilükkajaid oli rohkem nooremate vanaduspensioniealiste osakuomanike hulgas (vanuses 61-63. a – 62%).

2010. a septembri lõpuks on väljamaksete avalduse esitanud 8237 inimest.

Kuivõrd pensioni kogumise aeg on olnud suhteliselt lühike, on enamikel kogumispensionile läinutel kogunenud raha alla 50-kordse rahvapensioni määra ning väljamakseid tehakse valdavalt otse pensionifondidest. Kogumispensionile läinutest 53,9% saab regulaarseid fondipensioni väljamakseid ning 42,6% said ühekordse väljamakse. Väljamaksete saajatest 3,5%-l oli kogunenud raha üle 50-kordse rahvapensioni määra ja nad sõlmisid pensionilepingu.

□ Esimese aastaga maksti fondidest välja ca 54,4 miljonit krooni. 2010. a septembri lõpuks on fondidest välja makstud ca 85,4 miljonit krooni.

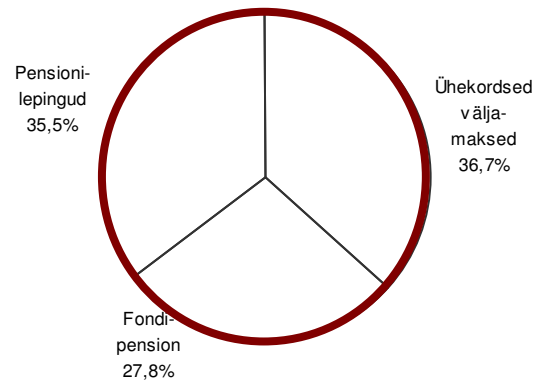
□ 37% rahast on läinud ühekordseteks väljamakseteks. Pea sama suur osakaal on pensionilepingute kindlustusmaksetel – 36%.

□ Keskmine ühekordne väljamakse on püsinud stabiilselt 9000 krooni lähedal. Keskmine fondipensioni väljamakse on ca 480 krooni kuus. Keskmised pensionilepingu väljamaksud on ca 650-700 krooni kuus ning lepingu sõlmimisel on keskmine tasutud kindlustusmaks ca 146 000 krooni.

□ Üle 95% sõlmitud pensionilepingutest on garantiiperioodiga. Keskmine garantiiperioodi pikkus on ca 15 aastat.

□ Pensionilepinguid pakuvad ERGO Elukindlustuse AS (61% lepingutest) ja AS SEB Elu- ja Pensionikindlustus (38%), selle aasta 30. märtsist alustas pensionilepingute sõlmimist ka Compensa Life Vienna Insurance Group SE (1%).

Joonis 13. Fondidest tagasivõetud osakute väärtuse jaotus väljamaksete liigi järgi

8. Maksete peatamine

□ II samba maksete jätkamise avalduse esitas 2009. aastal 220 353 inimest ehk 37% II sambaga liitujatest.

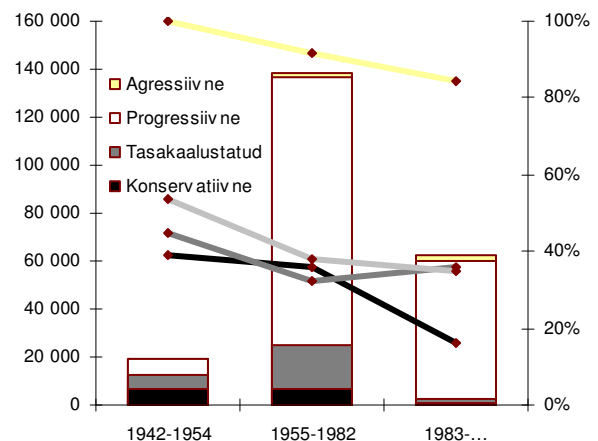
□ Liitunud naistest esitas avalduse 39% ja meestest 35%.

□ 8,7% avalduste tegijatest ehk ca 19 000 inimest olid sündinud 1942-1956. Riik lisab neile juurde 4% nende eest makstud sotsiaalmaksust.

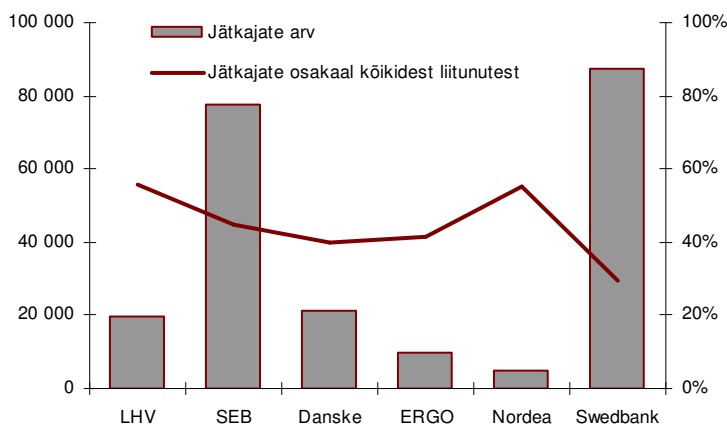
□ 1942-1954 sündinutest esitasid jätkamise avalduse 45% liitujatest, 1955-1982 sündinutest 37% ja 1983 ning hiljem sündinutest 35%.

□ 80% avalduste tegijatest olid liitunud progressiivse fondiga ja 6% konservatiivse fondiga. Suurema aktsiaosakaaluga fondidega liitujad olid üldjuhul aktiivsemad avalduste esitajad.

Joonis 14. Avalduste esitajate arv (tulbad) ja osakaal kõikidest liitujatest (jooned)

Joonis 15. Avalduste esitajate arv (tulbad) ja osakaal kõikidest liitujatest (jooned)

□ Kõige aktiivsemad avalduste esitajad olid Nordea ja LHV kliendid ehk ca 55% klientidest. Swedbanki fondidega liitujatest esitas avalduse alla 30%.

□ Kõige rohkem avaldusi osakaaluna fondiga liitujatest esitasid SEB Energilise pensionifondiga liitujad (87,5%), millele järgnesid ülejäänud agressiivsed fondid. Kõige rohkem avaldusi progressiivsetest fondidest esitasid LHV XL kliendid (63%). Kõige vähem (19%) avaldusi esitasid Sampo Pension Intress pensionifondiga liitujad.

□ Maksete jätkajate keskmine palk oli 2009. aastal ca 17% suurem kui mittejätkajatel. 1942-1954 sündinutel oli palga erinevus kõige suurem (üle 24%).

Vaata lisaks: www.pensionikeskus.ee ja www.minuraha.ee